

CA NOSTRA

* * * ANY SEGON, NÚM. 100 * * * SETMANARI POPULAR * * * INCA, 28 D'AGOST DE 1909 * * *

CARTA DE PARÍS

ELS SUICIDIS INFANTILS

Poques vegades haurán retronat en la Cambra francesa, veús tant aplaudorés com la del últim discurs del diputat Maurici Barrés, ab motiu dels recents suicidis escolars.

En el curt espay d'un mes, sis alumnes de les escoles públiques, laiques y obligatoríes, han posat terme a sos dies.

A Clermont-Ferrand, un jovezell de 14 anys, anomenat Neuy, fill d'un mestre, va pegarse un tir al cervell en plena classe. A Chellés (Seuix et Marúe) un dexeble més jove encare, s'enmatziná voluntariament. A Bourry el dia 8 de Juny passat un altre nin va penjar-se ab una corda y així morí. A Vancourt el dia 18 del meteix mes un altre estudiant de 15 anys es penjá també d'una biga del sostre. A Lyon un de 16 anys es tirá al Ródano y morí aüfegat. Y ultimament a Meonnes (Var), un alumne de 13 anys, s'enfilá a un arbre, es lligá una corda al coll, lligá l'altre estrem a una forta branca y es deixá anar, morint estrangolat.

El primer d'aquests suicidis aná acompanyat de circumstancies horribles, doncs es tractava de un pacte convengut, entre varis dexebles per anarse matant successivament y a hora ficsa, haventli tocat a Neuy inaugurar la tasca. Així que caigué en terra mort els altres companys conjurats, devant del mestre, se tiren demunt del cadaver, arranquen de sa crispada ma la fumetjant pistola (qu'encara no ha pogut ser trobada per les autoritats), y la guarden pera repetir la meteixa sort el dia menos pensat.

Demunt del mort es trobá un de llibre Schopenhauer, que li havien donat sos professors, entre quins hi figura el propi pare del desgraciat suicida.

Tals son els fets sobre quins fundá Maurici Barrés llur elocuent interpelació.

Ab semblants dates a la má, fácil li fonc a un home de son gran valer intelectual, demostrar que aquells adolescents més que suicides, devien considerarse com assassinats per la ensenyansa atea, que es la que'ls posá la pistola a la má o la corda al coll.

No fa molts dies un mestre de les escoles municipals de París, declarava a sos alumnes que ell ignorava el que son la consciencia, el dever y la llibertat humana y que sols d'una cosa tenia certesa y era de sa propia existencia fisica. No podia per lo tant explicar a llurs dexebles assumptes que li eren totalment des-

coneguts.

A la classe aont se suicidá Neuy, devía consagrarse, segons el reglament, una hora cada setmana a esplicá una lliçó de moral. Aquesta hora la ocupaven els professors, llegint a sos alumnes els periódics del dia y ab preferencia el «Matin», que es quin ab més profusió de dates y llicencia de paraules, refereix la crònica escandalosa de París.

Maurici Barrés es procurá el «Tractat de moral» que es llibre de text en les escoles laiques, y en ell no's fa més que reproduir y comentar ab lloansa, els «drets del home» «els immortals principis de la Revolució», que diu deven servir de noma a tots els individus. Ni una paraula de l'ànima, ni de la vida eterna, ni dels devers y obligacions morals dels ciutadans, ni de l'obediencia, ni de la disciplina; res que reconforti, res qu'ajudi, res qu'armi al nin contra les seduccions y desgracies que indefectiblement trobará en la vida.

«Tirar d'aquest modo, deya l'elocuent diputat Barrés, en el torbellí del món, a nins que no duen en l'ànima contrapés de cap classe, es lo meteix que colocar un automovil en el més alt d'una rápida pendent y deixar-lo anar després de llevarli els frens.»

Pera probar el predomini absolut del materialisme en les escoles oficials, citava molt oportunament el diputat nacionalista els noms ab qu'han estat batiats els nous liceus o instituts de 2.ª ensenyansa. A l'un li han posat «Fragouard» en memoria del artista impúdic y llibertí que portava aqueix nom. A un altre «Rollin» en honra y gloria del abjecte mestre patrocinador de la escola bisexual, destinada a suprimir el pudor y la ignocencia de les ánimés infantils. A un altre «Carles Baudelaire» per acostumar als nins a coneixer al perversit autor de *Flors del mal*.

A la tremenda acusació de Barrés contestá el ministre d'Instrucció pública, Doumergue, (que es hugonot) ab les quatre frasses de caixó «neutralitat de l'escola» «laicisme» «lluyta contra la ingerencia clerical».

«Hi ha dues morals—deya el ministre ab una estultesa qu'espanta en qui té a son càrrec tan greus responsabilitats—la immutable, la rígida, la que no cambia com la Relligió catòlica en que s'inspira, y la que evoluciona com la raó humana (llegim passions humanes) en que s'apoya. Y es clar, diu ell, que un ministre de la república té d'optar per la segona.»

Resposta tonta y ramplona que fa contrast ab l'elevació de mires y de llenguatge del discurs de Maurici Barrés.

«Per mi, contestá aquest, en punt a moral, es una falsetat tot lo que no sigui tant antic com l'ànima humana. Els fins de l'ànima son eterns y per ella no hi ha admosfera respirable fora de la familia, de la patria y de la relligió. Ens parlen moral nova y evolucionista y jo vos senyal ab el dit els abims sens fons aont ella porta. Doncs si els fets demostren brutalment, que aquesta moral no moralisa ¿perqué no tornar a la vella, a la que no cambia y a la que té donades seculares proves de sa eficacia?»

A lo que respongué el ministre calvinista amb aquest *aplastant* argument: «Perque seria capitular amb el clericalisme y aixó es intolerable després d'havernos emancipat de la tutela de la Iglesia».

L. Germá.

Juliol de 1909

UN SONET PATRIÓTIC

L'autor del sonet que posam a continuació es el segon Tinent D. Joseph Ochoa, mort a n-el combat del dia 23 del passat Joriol a Melilla. Dies abans de sacrificá sa vida en ares de son amor patri lo havia compost a n-el campament, demostrant la gran noblesa de sentiments de la seva ànima hermosa, quins desitjs no s'estorbá molt a veure satisfets:

EL TOQUE DE ORACIÓ

*En el reducto la bandera ondea,
la noche envuelta en sombras adelanta,
y una plegaria al cielo se levanta
en la vecina torre de la aldea.*

*El campamento que la brisa orea
un himno mudo de misterios canta,
y el pecho del soldado se agiganta
á los nobles impulsos de una idea.*

*Se oye gigante voz de fe sincera,
con que el cañón despide en la trinchera
un sol poniente que la bruma empaña.*

*¡Espectáculo hermoso! ¡Quién pudiera
coronar el final de su carrera
muriendo honrado por salvar á España.*

JOSÉ OCHOA.

EL LLORO

Un homo qu'havia anat a América a fer fortuna y n'havia tornat ab ses mans demunt es cap, com molts ne tornen, conservava com a recort de la seua estada a n-aquelles terres un lloro molt hermós a n-es que a forsa de pa-

ciencia y de perdre temps havia ensenyat a articular algunes paraules. Per exemple, quant li deia: «Lloro, ahont ets?» l'animal contes-tava depressa «Som aquí!»

A un fill d'un veinat seu, li cridava molt s'atenció el conversar del lloro y sortia sempre a sa finestra per ferlo xerrar y sentir com s'esplicava.

Un dia que va anar com de costum a ca'l seu veinat per jugueteljar ab so lloro, va trobar la casa buida. Quant aquell atlotet se troba tot sol ab so lloro, li entraren tentacions de prendartó. Pensat y fet. Obri sa gabi agafa's lloro y el s'afica dins sa camia.

Quant anava a sortir de la casa, arribá son amo.

«¿Qué tal?»—va dir a s'atlot—qu'has vengut a veure es lloro?

—Si senyor—va respondre ell—però no l'he trobat.

—¿Qué vol dir? Aném a veureu.

Se'n entren dins es quarto ahont hi havia sa gabi y aquesta efectivament estava buida.

—Mem—digué l'amo des lloro—Per ventura ell meteix ha obert y s'es amagat dins qualca emfony.

¡Lloro, ahont ets?

¡¡¡Aquí!!! va respondre s'animal ab un crit desesperat, mentres s'atlot tot empagahit se desembotonava sa camia per deixar-lo sortir.

Va demanar perdó fent un esclat de plors y aquell homo'l perdoná dientli: Això te servirà de lissó perque sapies que sempre'l culpable d'una acció dolenta se descubreix tart o prest.

—Me'n recordaré sempre—digué'l bergantell, y conten que no va tornar tenir ganes de fer xerrar el lloro y manco de tocar res que no fos seu.

F.

NIT DE CALMA

Nit hermosa, nit d'ensomnis. Demunt la mar encalmada com un mantelí de satí, jugueteljen els raigs de la mitja lluna que devalla suamet vers la serralada gigantina que s'aixeca tot negrura a ponent. Tan sols una barca creua l'immensitat de la mar, d'aqueixa mar infinita que murmurà rimés eternes d'una tendresa innocenta com els besos d'un infant.

La farola parpelleja ritmicament, tranquilament com si s'hagués de adormir. La seva llum tranquila sembla un estel radiós, l'estel d'una aubada incerta, pàlida, emisari del astre de la llum cenrosa que se pondrà a mitja nit.

De la ciutat no arriba ni un murmurí. Tan sols el ressó enigmàtic d'una música llunyana desperta l'anyoransa de tot lo qu'es enfora de nosaltres. Una renglera de llums s'esten per la costa de llevant. Y a ponent, a dins l'ombra de la serra, escampats en desordre maravellós, semblen els estels d'un tros de cel, els llums de les casetes llunyanes.

Nit hermosa, nit d'ensomnis. El cel es clar i radiós. La carrera de Sant Jáume palideta dins la claror argentada de la mitja lluna. Tres pescadors, asseguts sobre una roca semblen estatues de pedra; ni's balluguen ni se moven. No romp l'encant de la nit cap paraula humana, que tan sols els cors entenen

la cansó del silenci eternal; que tan sols els cors frueixen la dolçura d'aqueix cel clar, y tan sols els bateigs del cor poden respondre a la veu infinita que vibra solemne com un salm maravellós.

Mes tart la lluna s'pondrà. El cel perdrá la claror blanquinosa. Es tornarà fosc, fosc. Y els raigs dels estels, mes brillants dins la foscuria, teixirán un drap sutil y heí brodarán els ensomnis d'els cors plens de joventut, tot caritat, tot amor.

JOAN CAPÓ.

23—VIII—09.

¡ALABAT SIA DEU!

*A nostro Santíssim Deu
adorém d'ajonoyats,
pues li devém l'existencia
tots los qui al mon estám:
la nostra vida conserva;
per Ell nos hem de Salvar,
y es just que, amb gran reverencia,
humilment y el cor alsart
cridem: que sia per sempre
benehit y alabat.*

*Tenguém llástima del home
que acostuma mal-parlar:
manco seny axí demostra
que si fos irracional.*

*No prenguem tan vil ecsemple
si a Deu volem estimar;
alabemlo nit y día
amb nostras llengües d'infant
diguent: el sant nom de Deu
per sempre sia alabat!*

Compost per cantar a l'escola de párvuls de Sant Roch

Tradicions Populares Mallorquines

LO QUE DIUEN ELS GALLS EN CANTAR (*)

El Bon Jesús, com anava p'el mon, un vespre queda a un hostal aont e hi-via un hostaler qu'era cox y més pólissa qu'un gat negre, i ben afectat de donar la culpa a altri d'haverlos comesos. I no es que ell n'on cometés molts.

Idó s'hostaler havia mort un gall de desgracia, i en doná sa culpa a n-el Bon Jesús, que digué:

—Es gall metex e-hu dirá qui l'ha mort!

El Bon Jesús l'agafa, i li diu:

—¡Animal de Deu, digués qui t'ha mort!

—¡S'hostaler cox! esclamá es gall amb un bon quec-quec-quec.

Per axó es qu'es galls, en cantar, diuen:

—¡S'hostaler cox! ¡S'hostaler cox!

ANTONI M.ª ALCOVER PRE.

Entrevius

—D'ont surts, Calet, que ja't retires?

—De pegar un biscalapis a can Bernat. Y tú, polissardo!... jo'm pensava que no anaves de nits?

—Ell no més son les nou; però jo veng d'una casa bona. De prende tres plagues

(*) M'ho contá L'amo'n Lluç Batle, d'Orient.

d'estalvis de la Caxa Rural qu'han posada a n-el Circol d'Obrers Católicos.

—Y qu'es això de plagues? qu'he vist a dos atlotets que n'enraonaven.

—Les veus... Calet! Fa cosa d'una horeta que n'han comensades a despatxar, per primera volta, y ja n'hi ha puntades una trentena.

—Que farás ab aquestes plagues, Miquel?

—Ara cada setmana, o quant caiga bé, cada un dels meus ninets durá a la Caxa una cantitat petita, o grossa, lo que puguen, y le hi apuntarán a sa plagueta y així farán una Lletriola.

—Y los farán interés?...

—Ja hu crec...

—Vol dir a n-el Circol se posen ab aquests negocis? Per tot mos ne surtirán d'usurers. Com jo te dic qu'ab aquests bons de capellans...

—Calla, calla, Calet; no't desbaratis. La Caxa qu'han posada a n-el Circol no té més objecte que beneficiá els obrers y els pobres. Ab les plagues ensenyarán a n-el poble l'economia. Si dexen diners sols es a n-el cinc per cent, encara que sien cantitats petites, y ja sabs que'ls nostres usurers per aquestes pitxen fort. A n-els penjats los acaben de degollar.

—Segons veig, a Inca s'es introduida una gran millora.

—Grossa ferm.

—Però així meteix, els qui ho menen se farán bons. ¿No's vé?

—Ara si que la bolles! Ell aquí no hi ha accionistes, ni dividents; tota la ganancia s'ha d'invertir ab beneficencia. Els carrecs de la Junta son gratuits.

—Si que hi está bé això! Y d'ont?

—No'm puc estorbar més, Calet, que'l padrí y sa dona m'esperen per sopar. Un altre dia t'ho esplicaré tot.

Bona nit!

—Bona nit, Miquel. Que mos veurem demà?

—Topa a n-els padrissos de sa torre horabaxenc que jo hi seré.

Escapulons

CURACIONS A LOURDES.—Entre les numeroses curacions efectuades a Lourdes a n-el pas del Santíssim desde l'època de les aparicions hi figuren les següents:

De tuberculosi de diferents classes 747; de les quals 329 eren dels pulmons.

Del aparell digestiu 583.

Del aparell circulatori 76.

De la médula espinai 137.

De la peli 88; de tumors 111; de llagues 45, de càncer 25; de reuma 168 y 481.

Aquestes dates foren publicades per lo Dr. Duret, degá de la Facultat de Medicina de Sillé.

CONTRA'L MAL PARLAR.—El digníssim Governador Civil de Saragossa ha donat orde a n-els batles de la seva Provincia de que castiguin als mals parlats y combatin energicament la pornografia y funcions teatrals escandaloses.

¡Quant convenient sería s'ordenás lo meteix en nostra aymada provincia de Mallorca!

AIXÍ SE FÉS A ESPANYA.—La direcció de Correus de Suïssa tenguent en compte la protesta colectiva de 76 senyores del «Canton de Ginebra» a quines s'havia remés ab profusió exemplars d'una publicació immoral, va decidir que l'esmentada publicació no fos admesa a Correus, ni com a subscripció, ni com a imprés.

Algunes publicacions merexerien a Espanya igual rigor de part de la Direcció de Correus.

UN MICO.—El que tenien a n-el Col·legi de St. Antoni els Pares de les Escoles Pies, fong trobat per la policia a casa d'un drapayre que digué li havia estat entregat per un fill seu actualment prés a Montjuïc. Cridat el P. Rector per veure al pobre animal, aquest li feu belles mostres de reconeixement y de cap manera s'en volia separar. Hi ha besties, ab lo que's veu, que tenen més agraiment que molts d'homos.

UN BON OFERIMENT.—Per carta dirigida a «El Correo Catalán» el distingit pintor catalá D. Enric Serra, resident a Roma, autor del quadro de Nostra Senyora de Ripoll, y tantes altres obres qu'han fet célebre el seu nom, s'ha oferit a l'autoritat eclesiástica de Barcelona, per pintar algún quadro en una de les iglesies profanades. Ell preferiria el del altar major de l'iglesia de les *Jerònimes*, aont va celebrar la seva primera Comunió.

SACERDOTS INVENTORS.—L'eminent físic catalá lo Dr. Pere Marcer, Pvre. catedràtic en lo Seminari de Barcelona, ha donat a coneixer un nou sistema de telèfon fundat en principis totalment diversos y en un mecanisme sencillíssim y diferent del actual, essent tan perfect tal sistema que's creu que dins poc temps la adoptarán les principals nacions europees. Son ja varis els invents d'aquest sacerdot.

El P. Joan Bta. Embriaco, Provincial dels Dominics, ha obtengut una nova gloria per lo seu importantíssim invent d'un rellotje de gran sò, marcant y tocant les hores y'ls quarts sens rodes ni pesos. Tal rellotje es admirable per sa gran sencillesa. Lo Jurat de l'Exposició de Turin va premiar lo esmentat invent amb medalla d'or. Son ja set les medalles, que per los seus estudis y treballs científics ha obtengut aquest noble y digne fill de St. Domingo.

BENHAJA LA GUARDIA CIVIL.—Un individu de la Benemèrita trobá a n-el Convent de Religioses mínimes un sobre que contenia la quantitat de 5.000 pessetes, que'ls revoltosos abandonaren en l'esmentat convent. Tal guardia entregá la dita quantitat als seus superiors.

Es digna de llohansa aquesta conducta diametralment oposada a la observada pe'ls revoltosos que per espay d'alguns dies constituïen l'autoritat terror en la ciutat comptal. Devem aquí notar qu'aquest cos es el més odiat p'el poble.

EL NOU GOVERNADOR.—El novell governador de Barcelona Sr. Crespo Azorín, diputat per València, segons comenta la premsa Barcelonina, sembla qu'está animat a fi de treballar ab gran constancia en bé y benestar de la Provincia. Deu Nostre Senyor fassi que se puguen veure realisats tals dignes de-

sitjos, puis son totalment necessaris en nostres temps.

SEMINARISTES A LA GUERRA.—Copiam de la «Gazeta Montanyesa»: Segons notícies, han sigut cridats a les files els seminaristes D. Joan Badia, que s'havia d'ordenar de subdiaca en les témpores de Setembre y D. Joseph Blanch. Altres están avisats per sortir així que'ls arribi l'orde. Hem copiat aquestes paraules per combatre lo que molts creuen de que'ls aspirants al Sacerdocí no deuen ingressar en files.

UN CADAVER.—Diu el periòdic d'Olot, *El Deber*, que un dels cadavers tant vilment profanats a Barcelona fong el de la Vble. Maria Àngela Estorch, oriunda d'Olot, a la qual se segueix procès de beatificació.

PERIÒDICS SOSPRESOS.—Ho son: «El Progreso» «La Rebeldía» «El Descamisado» «El Poble Catalá» y «La Metralla» de Barcelona.

Es verament digna de llohansa la conducta de l'autoritat militar, puis ha reconegut que'ls esmentats periòdics ab llurs doctrines varen contribuir en gran manera a sembrar l'intranquil·litat y la destrucció en la ciutat comptal, la qual figura com a una de les primeres y més riques d'Espanya.

EL PENSAMIENTO NO DELINQUE.—En plé Congrés en la nació espanyola s'han pronunciat les següents paraules:

«El Pensamiento no delinque» y anys després en la ciutat de Barcelona, apoyantse en aquesta frase posaren lo que lo Pensament creya, en la práctica.

Llógica consecuencia del Liberalisme, que dona llibertat a la premsa, al orador, y a tota classe d'ensenyansa essent testimoni vivent de tot això l'Escola Moderna de Barcelona.

JOCS FLORALS DE GERONA.—Hem rebut son Cartell. Du dos premis ordinaris y catorze d'extraordinaris. (N'hi ha alguns en metálic).

Les composicions s'han d'enviar abans del dia primer d'Octubre: Santa Clara, 9, baixos. Els premis se repartirán en la diada de Tot-sants.

ESCOLES LAIQUES.—Per orde gubernava s'han tancades a Barcelona 120 escoles laiques y una partida de centres lerrouxistes.

Com tengueren el cap xepat se posaren la servallera, diu l'adagi mallorquí. Vulla Deu acabar d'obrir els ulls a n-els qui encara hi duen paganyes.

UN MERCAT NOU.—A Lluchmajor se tracta de fer una plassa o mercat tancat ab un projecte de D. Damiá Bennaçar. Si la cosa se du avant aguanyarán a n-els inquers que volen fer una plassa; però no sabem que s'hagi tractat de ferla tancada ni cuberta com reguereix el comer y el giro de nostra ciutat.

CERTAMEN LITERARI.—Hem rebut el Cartell del qu'organisa la Joventut Seráfica de la Mare de Deu de la Misericordia de Arenys de Mar. Hi ha 12 afalagadors premis a altres tant temes. El Jurat podrá concedir los premis, accèssits y mencions que cregui convenient y de justicia.

Hi ha cent pessetes oferides al millor *Himne a la Senyera* pera chor a quatre veus mix-

tes, inspirat en la lletra que segueix.

HIMNE A LA SENYERA

Senyera francescana,
enlayra nostres cors;
senyera catalana,
encén nostres amors!

Al batech de tes ales divines,
oh senyera, sublimans a Déu,
esbrossant les eternes espines
que ferexen, descals, nostre peu.
Y pèl curs de la dura jornada,
dins la pols sofocant del camí,
resplandexi, oh senyera estimada,
del Patriarca Francesc la mirada
demunt teu, com la llum del matí.

Patria!... Patria!... s'encreuhen dos
brassos
oh, senyera, en la fons de ton drap
com dihent a tothóm els abraços
dels amors que nostra ànima sap.
Ab la flama qui brilla prop l'ara
Catalunya devé refulgent,
Catalunya devé Reyna y Mare
que'ls brassos dolcíssims
sobre mars y montanyes extén!

Senyera francescana, etc.

Noves d'Inca

—Diumenge, a les deu del matí, tengué lloc a n-el Salon de la Casa Consistorial una conferencia pedagògica per l'Inspector de la Provincia, el Sr. Morey.

Després de la conferencia se parlá de les especies qu'alguns periòdics de Madrit havien fet circular respecte dels mestres de Mallorca. El personal assistent a l'acte se sentí fortament incomodat dels periòdics madrileny y feren entusiastes manifestacions y protestes de patriotisme y de cultura.

Verament un qui coneix el Magisteri mallorquí estranya de s'alarma que ha moguda la paraula volandera, impremeditada, qu'ha motivat la bolla de neu. El mestre qui la pronunciá, nosaltres el coneixem, y es persona digníssima y catòlica y de cap manera podem creure que s'impatisás ab idees contraries a la orde y a la cultura.

BOLLETÍ COMERCIAL

Preus que retgiren dijous passat a n-el mercat d'aquesta ciutat:

Pessetes	
Bessó.	el quintá de 00'00 a 100'00
Blat novell.	la cortera de 00'00 a 18'50
Xeixa id.	id. de 00'00 a 19'00
Ordi novell.	id. de 00'00 a 10'00
Ordi foraster.	id. a 09'50
Sivada.	id. a 08'50
Ídem forastera.	id. a 08'50
Faves novelles.	id. a 18'00
Ídem velles.	id. a 18'00
Blat de les Indies	id. a 15'00
Siurons.	id. de 00'00 a 20'00
Monjetes de confit	id. a 45'00
Ídem blanques.	id. a 27'00
Figues seques	el quintá de 00'00 a 10'00
Safra	s'unsá de 00'00 a 03'00
Gallines	sa tersa de 00'00 a 00'90
Ous	dotzena 00'00 a 01,25

AQUEST SETMANARI SE PUBLICA AB CENSURA ECLESIASTICA.

Horrible crónica

Al Seminario intentaron varios asaltos, logrando quemar una de las puertas. El edificio y la iglesia se salvaron del siniestro, así como el convento de Montesión, gracias a la oportuna llegada de las tropas.

El convento llamado de las Adoratrices también sufrió los ataques de las turbas; pero a pesar de que fueron rociadas las puertas con petróleo y de que comenzaron a arder, pudo sofocarse el fuego momentos después de iniciado.

La noche del 26 al 27 fué en Barcelona relativamente tranquila; pero, aun cuando el paro creyóse que sería sólo por veinticuatro horas, y así parecía haberse acordado por algunos núcleos obreros, se vió desde primeras horas que la huelga iba á continuar. De los pueblos limítrofes recibíéronse noticias confusas, pues al medio día las comunicaciones estaban cortadas, no quedando expeditas más que las de Francia.

Se inician este día los incendios con el colegio de los Padres Escolapios, de la Ronda de San Antonio. El relato detallado de este incendio, hecho por testigos oculares, es como sigue:

A la una y media de la tarde veíanse en el punto en que la calle del Hospital se bifurca, muchos hombres que á toda prisa arrancaban los adoquines para formar barricada. En el extremo de la calle de la Cera, ó sea en la llamada Brecha, había una barricada casi inaccesible y una multitud agolpada; en la calle de San Antonio Abad otra barricada, donde había muchos hombres armados con escopetas.

Atravesamos (dice el *Diario de Barcelona*) aquel punto con gran dificultad, y apenas llegamos á la Ronda notamos que dos muchachos pegaban fuego á la puerta del edificio que se halla en el chaflán, esquina á la calle de San Antonio Abad, y que al cabo de poco rato acudía á dicha puerta otro muchacho cargado con una persiana arrollada, á la que, después de rociarla con petróleo, le prendió fuego, mientras otros hacían lo propio en la puerta de la Ronda de San Pablo. Para avivar éste, arrancaron, en un abrir y cerrar de ojos, el kiosco de parada de los tranvías. Luego, valiéndose de largas escalas, se encaramaron á las habitaciones del Padre Rector, al tiempo que un tercer grupo destruía la puerta que da acceso al patio.

En aquellos momentos la inquietud era grande, porque se sabía que los Padres no habían salido del edificio, aunque más tarde pudieron abandonarlo. Se presentó el Capitán general acompañado por una pequeña escolta para ponerlos á salvo, como así lo efectuó. La multitud le aclamó, retirándose pronto del lugar del suceso. Poco después, unos 50 ó 60 jóvenes, de catorce á dieciocho años, prendieron fuego en los sótanos y bajos del ala derecha del edificio y en los comedores que daban al patio, quedando á los pocos momentos todo convertido en un inmenso horno.

Empezaba á arder el Colegio de los Padres Escolapios, edificio que ocupaba una área de 3,300 metros y al que actualmente concurrían más de 2,000 alumnos, de ellos muchos hijos de obreros que recibían enseñanza gratuita, y las turbas, sedientas de destrucción, ya incendiaban la antiquísima parroquia de San Pablo, que ha quedado muy malparada, y la capilla y residencia que en la calle Tapiolas tenían las *Hermanitas de la Asunción para la asistencia gratuita de enfermos pobres*. Oigamos cómo lo relata una Religiosa:

«Serían las tres de la tarde del martes 27, cuando sonaron violentos golpes en las tres puertas de nuestra casa, díjome la Hermana:

«Pregunté qué querían. Los nos dijieron: «¡Volem qu'obriu!» gritaron.

«Pero, ¿qué desean? repetía yo.

«¡Volem registrá'l convent!» gritaron.

«Asustada, me dirigí al interior, donde se hallaba la Madre Superiora; pero en aquel momento, y viendo que las puertas resistían, asaltaron la ventana de la capilla y por ella dispararon un tiro.

«¡Nosotras no sabíamos qué partido tomar!

«En la calle el motín crecía, incendiaron las puertas, y temiendo ser víctimas de aquellos desalmados, salimos al jardín buscando una salida.

«Pegado á la alta tapia que da á la calle de Margarit, existía un gallinero, y al intentar escalarlo, vimos sobre la tapia la silueta de un hombre.

«Entonces nos creíamos perdidas sin remedio, pero afortunadamente no fué así.

«Era que un individuo de la Cruz Roja, vecino nuestro, llamado Bartomeu, venía á prestarnos auxilio.

«Sin embargo, la tapia era muy alta para que pudiéramos trasponerla.

«Qué momentos de angustia!

«Porque por la parte de la calle arceciaban los golpes dados á las puertas y veíamos espesas columnas de humo.

«Creíamos morir asesinadas ó quemadas.

«Al cabo, el llamado Bartomeu saltó á nuestro jardín, y con ayuda de dos ó tres vecinos que acudieron á nuestro socorro, se nos trasladó á costa de infinitos trabajos á la calle de Margarit, donde algunos vecinos bondadosos nos dieron amparo. ¡Dios se lo recompense!

Casi al propio tiempo eran en el mismo barrio pasto de las llamas la parroquial iglesia de Santa Madrona (nueva), espacioso templo de estilo románico ojival inaugurado en 1888 y capaz para 3,000 personas, y la parroquia antigua de Santa Madrona; ambas eran dos centros de caridad constante para aquella extensa barriada. Del incendio de esta última, dice un festigo presencial:

«Llegada la turba frente á la parroquia, se posesionaron pronto de la casa rectoral (de la que casi nada ha quedado), penetrando en seguida en la iglesia, que por sus pequeñas dimensiones, por ser su techo de tejados y con vigas de madera, fué pasto de las llamas en breves horas, no quedando más de ella que sus cuatro paredes y arcos principales.

«En la citada iglesia se veneraba la primera imagen que bajo el dictado de Lourdes se labró en España, por la cual albergó durante muchos años las venerandas reliquias de su patrona Santa Madrona, propiedad del Municipio barcelonés.

«Consumado ya por los asaltadores su criminal intento, se posesionaron de la casa rectoral los malos vecinos del barrio, dedicándose á saquear y destruir.

«El siguiente día, no contentos aún los saqueadores con las barbaridades cometidas, se encaramaron por la pared principal, con verdadero peligro de sus vidas, y derribaron las campanas, de las cuales tiraban con gruesas cuerdas, haciéndose añicos al llegar al suelo con gran aplauso de los mismos y de gran número de mujeres que lo presenciaban.

Luego de haber realizado su satánica labor, pasaron los incendiarios á continuar su tarea de demolición en el vetusto monasterio de Religiosas Jerónimas, sito en la plaza del Padró. Las Religiosas intentaron la huida, pero ya no era tiempo, pues las turbas habían invadido las puertas del monasterio derribándolas á hachazos. La portera pensó en facilitar la huida por una puerta trasera, pero la operación resultaba difícilísima, ya por la premura del tiempo, ya porque la llave por no haberse hecho servir de muy antiguo, no ce-

dia á los esfuerzos de la azorada Religiosa. Por fin, un buen vecino, después de echar la puerta á bajo á martillazos, proporcionó ropas á las Religiosas, que no lograron, á pesar del disfraz, hurtarse á las miradas de los sediciosos, y habiendo logrado guarecerse en la casa de un industrial, hubieron de abandonarla luego por haber sido esta casa brutalmente amenazada por las turbas.

El miércoles por la mañana, una multitud en la que abundaban las mujeres y chiquillos, asaltó las ruinas, húmeantes aún, del convento de las Jerónimas, procediendo á desenterrar los cadáveres de las 12 ó 14 monjas que en la capilla tenían sepultura.

Pronto corrió la voz de que los cadáveres presentaban señales de haber sido martirizados en vida, formándose una manifestación que, precedida de unos grandes cartelones de fondo blanco con letras negras, que decían: «Monjas martirizadas», recorrieron varias calles, en las que dejaron abandonados algunos de los cadáveres.

Uno fué dejado en la puerta de la iglesia del Pino, con un cigarro en la boca; dos, junto á la de la casa del Sr. Güell, y ocho, que eran conducidos por unos chiquillos, fueron rescatados por las tropas que guarnecían el Ayuntamiento y depositados en el Dispensario de la Alcaldía.

Seguirá.

De la «Lectura Popular.»

ALMACENES SAN JOSÉ DE IGNACIO FIGUEROLA

BRONDO 7-9-11 ESQUINA BORNÉ
LENCERÍA, LANERÍA GÉNEROS DE PUNTO, BISUTERÍA, NOVEDADES, SASTRERÍA Y CAMISERÍA.
LA CASA MEJOR SURTIDA.
LA MÁS BARATA.
PRECIO FIJO

RESTAURANT DE LLUCH

Menú que será servit durant l'any jubilar.
PRIMERA CLASSE
2 sopos, 3 plats, dolç, fruita, pá y vi. pess. 4.00
SEGONA CLASSE
1 Sopa, 2 plats, fruita, pá y vi. pess. 2.50
TERCERA CLASSE
1 Sopa, 2 plats, fruita, pá y vi. pess. 1.00
Café, llet, xicolati, licors, etc.
Además, servici a la carta.

CA-NOSTRA

SETMANARI POPULAR.

Preu de subscripció

Un trimestre, una pesseta per tot Espanya y doble a l'extranger.

Els obrers que nos ho demanin tendrán la subscripció per 20 céntims mensuals, 2.40 l'any.
Desitjosa aquesta Administració d'escampar la bona lectura y que nostre setmanari estiga a l'alcans de totes les bosses, d'avuy avant, per 50 céntims mensuals servirem 5 exemplars d'un meteix número, de manera que repartintse entre si els números cinc persones d'un meteix lloc, los vendrá a costar 10 centims mensuals.

Redacció, administració e imprenta: carrer de Mallorca, 1, Inca.